

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001101

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котенко Станіслав Ігорович

2. Stanislav Kotenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3998-9031

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 40803 Менеджмент

Дата захисту: 10-04-2025

Спеціальність за освітою: 073 Менеджмент

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7833

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.52.13, 06.56.21, 06.75

Тема дисертації:

1. Управління конкурентоспроможністю організації з урахуванням життєвого циклу
2. Management of the competitiveness of the organization taking into account the life cycle

Реферат:

1. У сучасних умовах господарювання, коли глобалізаційні процеси, війна, економічна турбулентність, структурні зміни в ринкових відносинах, ресурсні обмеження та зростаюча невизначеність вимагають від організацій гнучкості, адаптивності та здатності швидко реагувати на зовнішні виклики, організації різних сфер діяльності стикаються з необхідністю перегляду своїх стратегій, оптимізації процесів і пошуку нових підходів до забезпечення конкурентних переваг. В умовах невизначеності особливого значення набуває управління конкурентоспроможністю з урахуванням стадії життєвого циклу організації, що дозволяє своєчасно оцінювати її поточний стан, виявляти ключові загрози та формувати ефективні механізми адаптації та розвитку. Метою дисертаційної роботи є удосконалення теоретичних засад та науково-методичних підходів до управління конкурентоспроможністю в системі менеджменту організації з

урахуванням фактора життєвого циклу. У дисертаційній роботі досліджено передумови оцінки загального рівня конкурентоспроможності організацій та факторів впливу. Основні з них можуть бути пов'язані з виходом бізнесу на іноземні ринки або бажанням переорієнтувати бізнес. Було визначено, що одним з таких факторів, який є недостатньо дослідженим та потребує додаткового обґрунтування, є життєвий цикл організації та окремі стадії цього циклу. Проведений бібліографічний та кластерний аналізи понять «організаційна конкурентоспроможність» та «життєвий цикл організації» дозволив виокремити факт присутності прямого зв'язку між теоріями життєвого циклу та конкурентоспроможністю, виявити природу походження понятійних зв'язків. Додатково були відображені динамічні аспекти переходів між стадіями ЖЦО з обов'язковою наявністю змін при цих переходах. На основі аналізу екзогенних та ендогенних факторів організаційної конкурентоспроможності було розроблено схематично-теоретичний підхід до визначення поняття «конкурентоспроможність організації» з урахуванням впливу екзогенних та ендогенних факторів, морфологічних ознак, організаційної екології. В межах роботи було досліджено фактор життєвого циклу організації, явища організаційної народжуваності та смертності. Розглянуто поняття організаційної екології та фактор вікової залежності для пояснення варіацій смертності організації. Проаналізовано моделі організаційної смертності та факторного впливу на даний показник. Досліджені причини, які підвищують рівень організаційної смертності та гальмують надійність діяльності фірм/підприємств. Проаналізовано рівень організаційної смертності та народжуваності в країнах Східної та Західної Європи в період з 2008 по 2018 роки за допомогою статистичної інформації Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (OECD). Були визначені ключові фактори зростання та зниження рівня смертності в окремих країнах. В процесі дослідження було проведено статистичний аналіз стану організаційної демографії в Україні за період 2013–2021 років, при якому було визначено детермінанти динамічних змін організаційної смертності та народжуваності: різкий стрибок організаційної смертності у 2014 році обумовлений масовим закриттям як малих, так і середніх та великих підприємств на територіях окупованих областей; подальша відсутність доступу до статистичних даних регіональних Управлінь статистики окупованих та анексованих територій; стабілізація економічної ситуації у 2016–2018 роках після військової окупації АР Крим та частин Донецької і Луганської областей російськими військами; складність ведення великого бізнесу, високе фінансове навантаження на працедавців за рахунок зростання ЄСВ та мінімальної заробітної плати, перехід у «тінь»; спрощення оформлення малого бізнесу та зниження бюрократичного тиску на ФОПів. В результаті економіко-математичного моделювання оцінки факторів впливу організаційної смертності та резильєнтності були виявлені і статично підтверджені тенденції (збільшення ВВП на душу населення на 1 призводить до зниження рівня організаційної смертності на 0,04; збільшення еміграції на 1 призводить до зниження на 0,003 рівня орг. смертності; збільшення на 1 фактора «Відпрацьованих годин на тиждень повної зайнятості» призводить до зниження організаційної смертності на 223,62). На основі попередніх стадій дослідження була створена авторська консолідованої системи показників в межах параметризації «ЖЦО – Конкурентоспроможність» на основі робіт Стеців та Данилюка, де означено послідовність взаємозалежних етапів запропонованого методу та умови, за яких реалізується кожний із 9-ти етапів, серед яких є визначення методики дослідження та вибору пулу підприємств за галузевою ознакою; процедура розрахунку показників та їх приведення до бальної системи; визначення підприємств-еталонів та ідентифікація «маркерів морфологічного розвитку». Даний підхід може бути апробований для європейського ринку з всебічною оцінкою адекватності його системи параметризації.

2. In modern business conditions, when globalization processes, war, economic turbulence, structural changes in market relations, resource constraints and growing uncertainty require organizations to be flexible, adaptable and able to respond quickly to external challenges, organizations in various fields of activity are faced with the need to revise their strategies, optimize processes and find new approaches to ensuring competitive advantages. In conditions of uncertainty, competitiveness management taking into account the stage of the organization's life cycle becomes of particular importance, which allows for a timely assessment of its current state, identifying key threats and forming effective mechanisms for adaptation and development. The purpose of the dissertation is to improve the theoretical foundations and scientific and methodological approaches to competitiveness

management in the organization's management system taking into account the life cycle factor. The dissertation explores the prerequisites for assessing the overall level of competitiveness of organizations and influencing factors. The main ones may be related to the entry of a business into foreign markets or the desire to reorient the business. It was determined that one of such factors, which is insufficiently researched and requires additional substantiation, is the life cycle of the organization and individual stages of this cycle. The conducted bibliographic and cluster analysis of the concepts of "organizational competitiveness" and "organizational life cycle" allowed us to highlight the fact of the presence of a direct connection between life cycle theories and competitiveness, to identify the nature of the origin of conceptual connections. Additionally, the dynamic aspects of transitions between the stages of the LCC were reflected with the obligatory presence of changes during these transitions. Based on the analysis of exogenous and endogenous factors of organizational competitiveness, a schematic-theoretical approach to defining the concept of "organizational competitiveness" was developed, taking into account the influence of exogenous and endogenous factors, morphological features, organizational ecology. Within the framework of the work, the factor of the life cycle of the organization, the phenomena of organizational fertility and mortality were investigated. The concept of organizational ecology and the age-related factor were considered to explain the variations in organizational mortality. The models of organizational mortality and the factor influence on this indicator were analyzed. The reasons that increase the level of organizational mortality and inhibit the reliability of the activities of firms/enterprises were investigated. The level of organizational mortality and birth rate in the countries of Eastern and Western Europe in the period from 2008 to 2018 was analyzed using statistical information from the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). The key factors of the increase and decrease in the mortality rate in individual countries were identified. In the course of the study, a statistical analysis of the state of organizational demography in Ukraine for the period 2013-2021 was conducted, in which the determinants of dynamic changes in organizational mortality and birth rate were identified: a sharp jump in organizational mortality in 2014 was due to the mass closure of both small and medium-sized and large enterprises in the territories of the occupied regions; further lack of access to statistical data of the regional Departments of Statistics of the occupied and annexed territories; stabilization of the economic situation in 2016-2018 after the military occupation of the Autonomous Republic of Crimea and parts of the Donetsk and Luhansk regions by Russian troops; the complexity of running a large business, a high financial burden on employers due to the increase in the social security contribution and minimum wage, the transition to the "shadow"; simplification of small business registration and reduction of bureaucratic pressure on individual entrepreneurs. As a result of economic and mathematical modeling of the assessment of the factors influencing organizational mortality and resilience, trends were identified and statically confirmed (an increase in GDP per capita by 1 leads to a decrease in the level of organizational mortality by 0.04; an increase in emigration by 1 leads to a decrease in the level of org. mortality by 0.003; an increase by 1 of the factor "Worked hours per week of full employment" leads to a decrease in organizational mortality by 223.62).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Котенко С.І., Оніщенко С.В., Корж А.Є. Дослідження впливу системи управління організаційним розвитком підприємства на його конкурентоспроможність. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка, 2022. № 4. С. 240–247

- Shcherbachenko V.O., Kotenko S.I. Analysis of obstacles and success factors of innovation commercialization. Visnyk of Sumy State University. Economy Series, 2022. № 1. С. 88–94
- Kotenko S., Heiets I., Yacout D. Organizational competitiveness: a systematic literature review. Marketing and Management of Innovations, 2021. № 3. P. 175–187
- Котенко С.І. Управління конкурентоспроможністю на різних етапах життєвого циклу організації. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка, 2021. № 1. С. 269–281
- Котенко С.І., Швіндіна Г.О. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка, 2020. № 2. С. 174–180
- Котенко С.І., Педченко Н.С. Управління конкурентоспроможністю як елемент стратегічного розвитку підприємства. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка, 2018. № 3. С. 54–58
- Котенко С.І., Швіндіна Г.О. Проблеми оцінки конкурентоспроможності підприємств як індикатора стратегічного розвитку. Проблеми економіки, 2018. № 3. С. 104–112
- Shvindina H., Kuzmenko O., Kotenko S., Kolomiets S. Understanding organizational resilience: A cross-country analysis of factors influencing organizational mortality. Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR), 2024. № 11(5). P. 850–870
- Shvindina H., Taraniuk L., Kotenko S., Awujola A., Taraniuk K., Hongzhou Q. Cross Country Analysis of Competitiveness Towards Innovation Potential Assessment for Industrials. Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR), 2022. № 9(2). P. 165–182

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих; підвищення конкурентоспроможності організацій; забезпечення економічного зростання країни

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U102001, 0122U000780, 0123U101920, 0122U000772, 0123U100112, 0123U100114

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швіндіна Ганна Олександрівна
2. Hanna Shvindina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0883-8361

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Геєць Ірина Олегівна

2. Iryna Heiets

Кваліфікація: д.філософ, старший науковий співробітник, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1267-3790

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Королівський технологічний інститут Мельбурна

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження: вул. Ла Тробі, 124, Мельбурн, 3000, Австралія

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кулакова Світлана Юріївна

2. Svitlana Kulakova

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7149-0356

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

Код за ЄДРПОУ: 02071100

Місцезнаходження: Першотравневий проспект, буд. 24, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зось-Кіор Микола Валерійович
2. Mykola Zos-Kior

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8330-2909**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Полтавський державний аграрний університет**Код за ЄДРПОУ:** 00493014**Місцезнаходження:** вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:** <https://ror.org/01s344n79>**Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Рекуненко Ігор Іванович
2. Ihor Rekunenکو

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-1558-629X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний університет**Код за ЄДРПОУ:** 05408289**Місцезнаходження:** вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бондаренко Алла Федорівна
2. Alla Bondarenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.05**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8439-1787**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Чигрин Олена Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Чигрин Олена Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бойко Антон Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна